

STANOVISKO KRAJSKÝCH MIEST K STAVU PRÍPRAVY NA ČERPANIE IROP

Krajské mestá (ďalej iba „KM“) boli spolu s vyššími územnými celkami (ďalej iba „VÚC“) identifikované ako významní aktéri realizácie štrukturálnych politík na miestnej a regionálnej úrovni už v programovom období 2007 – 2013 pre Regionálny operačný program. V programovom období 2014 - 2020 sú oficiálnymi partnermi zapojenými do prípravy a implementácie Integrovaného regionálneho operačného programu (ďalej iba „IROP“) prostredníctvom regionálnych integrovaných územných stratégií (ďalej iba „RIÚS/IÚSMO“). KM a VÚC sú zároveň členmi Monitorovacieho výboru pre IROP (ďalej iba „MV pre IROP“), ktorého úlohou je o. i. sledovať pokrok v implementácii operačného programu.

Aktuálny stav pripravenosti riadiacej dokumentácie IROP, otázna legitimita nastavených procesov vo vzťahu k legislatíve EÚ a situácia na MPaRV SR ako Riadiacom orgáne pre IROP (ďalej iba „RO“) spôsobená opakovanými personálnymi zmenami na útvaroch zodpovedných za riadenie IROP, sú objektívnymi dôvodmi, ktoré môžu významne ohroziť čerpanie finančných prostriedkov alokovaných v IROP a hrozbou nenaplnenia podmienky využitia 5 % prostriedkov ERDF na opatrenia udržateľného mestského rozvoja v SR. KM preto využívajú zasadnutie MV pre IROP, aby upozornili na závažnosť situácie a vzniesli svoje pripomienky k nastaveniu implementácie IROP, z ktorých väčšina nebola v procese priebežnej komunikácie zo strany RO akceptovaná (a nebola dostatočne popísaná ani vo Výročnej správe vykonávania IROP 2014-2015).

Zásadné fakty z procesu prípravy na implementáciu IROP za 1. polrok 2016

1. Stav pripravenosti KM prijať výkon delegovaných právomocí v súvislosti s riadením a implementáciou IROP

- V 1. polroku 2016 všetky KM úspešne prešli procesom overenia spôsobilosti sprostredkovateľského orgánu krajského mesta (ďalej iba „SO KM“) na výkon delegovaných právomocí v súvislosti s riadením a implementáciou IROP. Proces prerokovania hodnotiacich správ pripravenosti SO KM bol ukončený k 31.5.2016. Z uvedeného vyplýva, že všetky KM splnili legislatívou požadované podmienky a sú pripravené prijať výkon delegovaných právomocí v súvislosti s riadením a implementáciou IROP v rozsahu určenom RO vo finálnom návrhu Zmluvy o vykonávaní časti úloh riadiaceho orgánu sprostredkovateľským orgánom (ďalej iba „Zmluva“) zo 17.3.2016.
- Do 30.6.2016 štyri krajské mestá (Bratislava, Košice, Nitra, Prešov) uvedenú Zmluvu podpísali. Mestám Trenčín, Trnava, Žilina a Banská Bystrica nebol k dnešnému dňu zaslaný na podpis konečný návrh Zmluvy.

2. Pripravenosť procesu výberu operácií IROP a jeho súlad s legislatívou SR a EÚ

- V podmienkach IROP by mali byť uplatňované 2 modely výberu projektov – jednokolový a dvojkolový model, ktoré boli navrhnuté zo strany RO.
- Po analýze dvojkolového modelu výberu projektov vo vzťahu k článku 7 Nariadenia EP č.1301/2013 a Usmerneniu pre členské štáty týkajúce sa integrovaného udržateľného mestského rozvoja, krajské mestá iniciovali **pracovné stretnutie so zástupcami RO (15.3.2016)**. Vzniesli na ňom pripomienku, že **rozdelenie kompetencií pri výbere projektov medzi RO a SO KM**

nerespektuje uvedené nariadenie EP podľa ktorého „mestské orgány“ zodpovedajú za úlohy týkajúce sa minimálne výberu operácií. RO si môže ponechať právo uskutočniť konečné overenie oprávnenosti operácií skôr, než budú schválené.

- **Posudzovanie projektových zámerov**, ktoré majú v rámci dvojkolového modelu zabezpečovať SO KM, však nie je výberom operácií. Naopak RO, ktorý v zmysle už spomínaného čl. 7 mal mať právo overiť operáciu, by ju v rámci 2. kola vyberal a schvaľoval. RO na rokovaní deklaroval, že posudzovanie projektových zámerov je možno považovať za výber operácií, čím sa naplňa čl.7 nariadenia 1301/2013, čo písomne RO uviedol aj do finálneho návrhu zmluvy o delegovaní časti úloh.
- Krajské mestá zároveň upozornili na **postup RO pri vyhlásení Výzvy na predkladanie ŽoNFP pre ŠC 2.2.1 zo dňa 28.1.2016 v kontexte s riadiacou dokumentáciou pre IROP**. Upozornili na skutočnosť, že vyhlásenie výzvy na predkladanie ŽoNFP bez predchádzajúceho vyhlásenia výziev na predkladanie projektových zámerov je pravdepodobne v rozpore s § 18 zákona o EŠIF. RO požiadal k danej veci o stanovisko CKO. Napriek dohode na rokovaní a následnej žiadosti nebolo stanovisko po doručení na RO zaslané KM na vedomie.
- Po personálnych zmenách, ktoré sa uskutočnili na MPaRV SR v máji 2016 sa RO oboznámil na individuálnych pracovných stretnutiach s KM s ich stavom pripravenosti, vypočul si ich pripomienky a námety na ďalšie fungovanie orgánov riadenia IROP. Po analýze nastavených procesov RO pristúpil dňa 10. júna 2016 k **zrušeniu výziev na predkladanie ŽoNFP pre ŠC 2.2.1 a pre ŠC 4.2.1**. KM boli o zrušení výziev informované listom zo dňa 15.6.2016, avšak dôvod zrušenia výziev krajským mestám oznámený nebol.
- Dňa 20. júna 2016 sa uskutočnilo rokovanie zástupcov KM s poverenou generálnou riaditeľkou sekcie programov regionálneho rozvoja MPaRV SR Ing. Pabišovou v súvislosti s prípravnými procesmi a nastavením implementácie IROP. Na rokovaní zástupcovia RO informovali KM, že **dvojkolový model výberu projektov tak, ako bol nastavený, nerešpektuje článok 7 Nariadenia EP č.1301/2013**, keďže kompetencie, ktoré by mali vykonávať SO KM (posudzovanie projektových zámerov), nie je možné považovať za výber operácií.
- Zástupcovia RO následne predstavili **jednokolový proces predkladania žiadostí o nenávratný finančný príspevok, ktorý rešpektuje legislatívu EÚ a zároveň umožní zrýchliť proces výberu projektov** tak, aby bolo možné čo najskôr začať čerpať finančné prostriedky alokované v IROP. KM konštatovali, že odprezentovaný model zohľadňuje článok 7 Nariadenia EP č.1301/2013 a nemali k nemu zásadné pripomienky. V závere rokovania bol dohodnutý ďalší postup s prísľubom RO, že v čo najkratšom čase budú pripravené nové Zmluvy, resp. dodatky k už účinným Zmluvám a upravená riadiaca dokumentácia RO tak, aby SO KM mohli následne upraviť svoje manuály procedúr.
- Dňa 21.6.2016 bola poverená generálna riaditeľka sekcie programov regionálneho rozvoja MPaRV SR Ing. Pabišová odvolaná zo svojej funkcie. KM neboli o tejto skutočnosti oficiálne informované, rovnako neboli informované o ďalšom postupe.

POŽIADAVKY KRAJSKÝCH MIEST VO VZŤAHU K NASTAVENIU A ZAČATIU IMPLEMENTÁCIE IROP

1. Žiadame RO, ktorý zodpovedá za riadenie operačného programu v súlade so zásadou riadenia finančného hospodárenia, aby prijal plnú zodpovednosť za nepripravenosť implementácie IROP.
2. Žiadame RO, aby bezodkladne zabezpečil nápravu daného stavu a eliminoval tak možné riziko vracania finančných prostriedkov alokovaných na rok 2014, a to najmä:
 - nastavil definitívny model výberu projektov IROP s rozdelením kompetencií medzi RO, SO KM/VÚC, SO MK SR a SO MZ SR tak, aby bola rešpektovaná legislatíva SR a EÚ, najmä aplikovaný článok 7 nariadenia EP 1301/2013, pripravené administratívne kapacity jednotlivých subjektov a aby nevznikli zbytočné administratívne záťaž prijímateľom z RIÚS a IÚSMO,
 - odkomunikoval nastavený model s relevantnými partnermi a rešpektoval ich opodstatnené pripomienky a návrhy na báze jasne definovaných foriem spolupráce s jednoznačne pomenovanými procesmi s časovými lehotami plnenia medzi RO a všetkými relevantnými SO (VÚC, KM, MK SR a MZ SR),
 - pripravil Zmluvy o delegovaní kompetencií pre mestá Trenčín, Trnava, Žilina a Banská Bystrica a dodatky k už účinným Zmluvám pre ostatné krajské mestá v zmysle odsúhlaseného modelu výberu projektov IROP, vrátane navýšenia finančných prostriedkov pre možnosť zabezpečenia personálnych kapacít,
 - vypracoval riadiacu dokumentáciu k nastavenému modelu výberu projektov v spolupráci s SO a poskytol ju SO, aby mohli byť následne upravené ich manuály procedúr,
 - zosumarizoval pripravenú riadiacu dokumentáciu k výzvam na jednotlivé špecifické ciele, ktorá bola vypracovaná v spolupráci s rezortnými ministerstvami a postúpil ju SO KM a VÚC na pripomienkovanie,
 - pripravil ďalšiu potrebnú dokumentáciu – výzvu na externých hodnotiteľov, príručku pre odborných hodnotiteľov, a iné,
 - pripravil záväzný harmonogram realizácie vyššie uvedených aktivít s rešpektovaním dostatočných lehôt na pripomienkovanie dokumentácií relevantnými subjektmi, z ktorého bude zrejmé, kedy budú môcť byť vyhlásené výzvy a obratom ho zaslal všetkým zainteresovaným subjektom.
3. Žiadame RO, aby do 31.8.2016 zvolal ďalšie zasadnutie MV pre IROP, na ktorom bude odprezentovaný finálny model výberu operácií v rámci IROP a odprezentovaný stav prípravy implementácie IROP.
4. Žiadame RO, aby na najbližšie zasadnutie MV pre IROP zároveň predložil správu o plnení Akčných plánov nastavenia a plnenia výsledkových ukazovateľov pre jednotlivé špecifické ciele IROP vrátane jasných zdôvodnení v prípade jeho neplnenia s návrhmi na riešenie vzniknutej situácie.

Vzhľadom na závažnosť situácie navrhujú krajské mestá naformulovať úlohy pre RO súvisiace s nastavením a spustením procesu implementácie IROP formou uznesenia, ktoré bude prijaté členmi MV pre IROP na dnešnom zasadnutí.

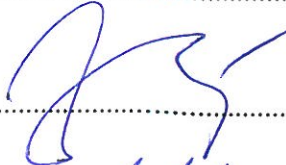
V Bratislave dňa 30.6. 2016

Členovia Monitorovacieho výboru pre IROP za krajské mestá

RNDr. Želmíra Greifová, mesto Bratislava

Želmíra vz

Ing. Martin Vyleťal, mesto Banská Bystrica

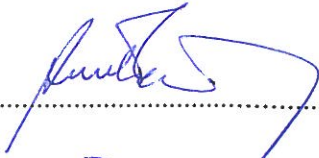
Ing. Margita Hanušovská, Mesto Košice

Margita Hanušovská

JUDr. Igor Kršiak, mesto Nitra

Mgr. Renata Kaščáková, mesto Trenčín

Mgr. Jana Žiškova, mesto Trnava

Jana Žiškova

Ing. Magdaléna Artimová, mesto Prešov

v.z.

Mgr. Richard Hulín, mesto Žilina

